

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 - 2028	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
MŠVVaŠ SR	
Charakter predkladaného materiálu	☒ Materiál nelegislatívnej povahy
	☐ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:	
Termín začiatku a ukončenia PPK	28.10.2021 – 8.11.2021
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	12.11.2021 – 23.11.2021
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	15.12.2021

2. Definovanie problému
Materiál medzirezortného charakteru s dôrazom na koordináciu orgánov verejnej správy v oblasti práce s mládežou je predkladaný ako iniciatívny materiál na prerokovanie vlády SR s cieľom zabezpečiť medzirezortnú spoluprácu a participáciu najmä v oblasti finančného krytia úloh a aktivít, ktorých gestorom sú popri MŠVVaŠ SR aj iné ministerstvá. Práca s mládežou je dôležitá v oblasti neformálneho vzdelávania, v minulosti bol ŠR navýšený o 2 mil eur, nakoľko podpora aktivít zo zdrojov zabezpečených v rozpočte MŠVVaŠ SR nebola postačujúca a dlhodobo udržateľná. Východiská pre tento návrh sa objavujú vo všetkých 10. oblastiach, ktorým sa Stratégia venuje. Reprezentatívny výskum medzi mladými ľuďmi na stredných školách potvrdil, že 2/3 z nich vnímajú, že ich názory nie sú dostatočne brané do úvahy pri tvorbe rozhodnutí a sami vnímajú potrebu zohľadnenia svojich názorov a potrieb. Na tomto základe stojí prvý cieľ Stratégie, Zohľadniť potreby a záujmy mladých ľudí. Druhý cieľ, „Zlepšiť medzirezortnú a medzisektorovú spoluprácu pri implementácii mládežníckej politiky na všetkých úrovniach“, vychádza zo zistenia, že Slovenská republika dosiahla v oblasti medzirezortnej koordinácie v rámci merania SGI skóre 5.3, ktoré zaostáva za priemerom krajín OECD (7.2). Keď vychádzame z premisy, že úlohou zodpovedných aktérov je zabezpečiť rôznorodosť názorov, pohľadov a aktívne vytvárať podmienky na to, aby aj mladí ľudia so znevýhodnením a s nedostatkom príležitostí mohli byť do participácie zapojení, museli sme v Stratégii stanoviť aj cieľ „Zvýšiť participáciu a zastupiteľskú demokraciu mladých ľudí v spoločnosti“. Nevyhnutná je aj podpora a rozvoj participácie a zastupiteľskej demokracie mladých ľudí na jednotlivých stupňoch výchovy a vzdelávania s dôrazom na inovatívne a aktivizujúce metódy. Na značné rezervy v ich reálnom fungovaní, resp. rozvojové možnosti upozornili prieskumy Centra vedecko-technických informácií SR ako aj výstupy projektov podporených v rámci OP Efektívna verejná správa. To viedlo k vymedzeniu ďalšieho cieľa predloženej stratégie, „Zvýšiť participáciu a zastupiteľskú demokraciu mladých ľudí v škole“. V rámci oblasti „Práca s mládežou v voľný čas“ sme vychádzali z niekoľkých východísk. Prvým bolo upozornenie v Záverečnej deklarácii Tretej konvencie o práci s mládežou, že zvyšovanie kvality práce s mládežou je neustály proces. Druhým zistenie, že nie všetci mladí ľudia majú rodinné zázemie, ktoré ich vedie k aktívnemu využívaniu voľného času, resp. finančná náročnosť voľnočasových aktivít je bariérou pre zapájanie sa do aktivít. Tretím zistenie, že z hľadiska dostupnosti tiež existujú veľké geografické rozdiely, keďže niektoré samosprávy vyčlenili finančné zdroje na podporu práce s mládežou a iné nie. Aj v prípadoch, keď financovanie aktivít pre mládež existuje, je často nesystémové a nedostatočné. Nie sú zadefinované ciele a priority na základe relevantných analýz a zisťovaní potrieb. Z toho vyplývajú ciele Stratégie „Zvýšiť kvalitu práce s mládežou“, „Vytvárať podmienky pre bezpečné, dostupné a aktívne trávenie voľného času mládeže“ a „Zabezpečiť adresné, transparentné, udržateľné a dostupné financovanie práce s mládežou“. Výskumy tiež poukazujú na skutočnosť, že na Slovensku stále nie je dobrovoľníctvo vnímané ako súčasť životného štýlu či života komunit. Preto sme v Stratégii vymedzili aj cieľ „Zvýšiť zapojenie mladých ľudí do dobrovoľníckych aktivít doma a v zahraničí“. Inkluzívny prístup v oblasti práce s mládežou je kľúčovým predpokladom na vytváranie podmienok pre rozvoj potenciálu mladých ľudí, nadobúdanie nových zručností dôležitých pre ich pracovný, ale aj súkromný život. Považujeme za potrebné zabezpečiť rovnaké príležitosti a prístup k právam pre všetkých mladých ľudí. Z toho vyplýva cieľ Stratégie „Uplatňovať inklúziu, rovnosť a nediskrimináciu v prístupe k mládeži“. 6. oblasťou Stratégie sú Kľúčové

kompetencie. Podľa výsledkov testovania žiakov a žiačok vo veku 15 rokov PISA (2018) v predmetoch čítania a vedy zaostávajú mladí ľudia na Slovensku za výsledkami ich rovesníkov a rovesníčok v ostatných krajinách OECD, zatiaľ čo výsledky v matematike sú približne na rovnakej úrovni ako priemer OECD. Zároveň je zjavné, že zázemie žiakov a žiačok má silný vplyv na ich študijné výsledky. Napríklad rozdiel v oblasti čítania vo výsledkoch slovenských žiakov a žiačok vo veku 15 rokov, ktorí/é patria do hornej alebo dolnej štvrtiny Indexu sociálneho, ekonomického a kultúrneho statusu PISA je približne 106 bodov, kým priemer OECD je 89 bodov. To nás viedlo k vymedzeniu cieľa „Rozvíjať a posilňovať kľúčové kompetencie a znižovať nerovnosti kompetencií“. Mladí ľudia tiež patria medzi skupiny výrazne ohrozené vysokou nezamestnanosťou, neistými pracovnými podmienkami a tiež diskrimináciou na trhu práce a na pracovisku. V roku 2020 bolo evidovaných ako uchádzačov o zamestnanie mesačne v priemere takmer 25 000 mladých ľudí do 29 rokov po ukončení povinnej školskej dochádzky. Práve z tohto zistenia vyplýva ďalší cieľ Stratégie, „Podporiť dostupné, kvalitné a motivujúce zamestnanie pre všetkých mladých ľudí“. Digitálna transformácia prináša primárne spoločenskú a nielen technologickú výzvu, ktorá sa dotýka všetkých ľudí a do veľkej miery ovplyvňuje aj životy mladých. Porovnanie Slovenska s ostatnými členskými štátmi EÚ v širokom spektre oblastí vrátane digitálnych zručností, poskytuje Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti. V indexe DESI za rok 2020 Slovensko v kapitole ľudského kapitálu obsadilo až 20. miesto spomedzi 28 členských štátov EÚ, pričom miera základných digitálnych zručností nedosahuje ani len priemer krajín EÚ. Práve z tohto dôvodu sme zaradili ďalší cieľ Stratégie, „Podporovať zodpovednú a bezpečnú digitálnu transformáciu“. Súčasne environmentálne politiky v zmysle udržateľnej a zelenej budúcnosti sú nedostatočné a nevedú k zmene výroby, spotreby a nastavenia hodnôt smerom k trvalo udržateľnému životu. Vo vzťahu k mladým ľuďom je dôležitý § 17 Zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí, ktorý stanovuje, že výchova, osвета a vzdelávanie sa uskutočňujú tak, aby viedli k mysleniu a konaniu, ktoré je v súlade s princípom trvalo udržateľného rozvoja, k vedomiu zodpovednosti za udržanie kvality životného prostredia a jeho jednotlivých zložiek, a k úcte k životu vo všetkých jeho formách. Preto sme v rámci Stratégie zaradili aj cieľ „Podporiť udržateľnú a zelenú budúcnosť pre mladých ľudí“, pričom v rámci neho predikujeme participáciu mládeže pri tvorbe zelenej budúcnosti. Problematika zdravého životného štýlu mladých ľudí a ich psychického zdravia nie je nová, no môžeme skonštatovať, že v súčasnosti je dôraz na ňu zvýšený v súvislosti s pandemiou Covid 19 a z nej vyplývajúcej sociálnej izolácie. UNESCO uvádza, že až 73% mladých ľudí pociťovalo v čase pandémie potrebu požiadať o pomoc v súvislosti s ich fyzickým a psychickým zdravím. Preto sme stanovili aj posledný cieľ Stratégie „Podpora zdravého životného štýlu a psychického zdravia mládeže“. Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028 postavená na vyššie uvedených východiskách má dobrú perspektívu reagovať na reálne, aktuálne potreby mladých ľudí a spoločnosti, pričom počíta s medzirezortným prístupom k jej realizácii, ako aj s participáciou samotných mladých ľudí, ktorých sa priamo dotýka.

3. Ciele a výsledný stav

Podpora práce s mládežou v oblasti dobrovoľníctva, inklúzie, participácie, zamestnanosti, kľúčových kompetencií, digitálnej transformácie, udržateľnej a zelenej budúcnosti, zdravého životného štýlu a psychického zdravia, a v oblasti mladých ľudí v centre záujmu spoločnosti a politik bude podporovaná ôsmimi ministerstvami formou aktivít zabezpečených bez navýšenia ŠR, aktivít zabezpečených zo ŠR alebo aktivít zabezpečených zo zdrojov EÚ. Participatívnym prístupom a komunikáciou so všetkými ministerstvami sa docielilo určenie gestorstva pre plnenie cieľov v každej oblasti, ako i záväzok gestora finančne zabezpečiť aktivitu. Výsledkom je stabilná, udržateľná stratégia SR pre mládež na roky 2021 – 2028 s jasne definovanými indikátormi pre sledovanie plnenia cieľov; doplnená o návrh dotačnej schémy zmeranej na sebareflexiu, nastavenia dosiahnuteľných cieľov vedúcich k systematickému zlepšovaniu práce s mládežou; s možnosťou sústrediť poskytnutie dotácie organizáciám, ktoré majú tendenciu zlepšovať sa, plniť ciele a kvalitne pracovať s mládežou a naopak neudelit dotáciu organizáciám, ktoré tieto prvky nevykazujú.

4. Dotknuté subjekty

MŠVVaŠ SR a jej PRO IUVENTA, MIRRI SR, MK SR, MS SR v spolupráci s Slovenským národným strediskom pre ľudské práva, MPSVaR SR, MH SR, MŽP SR, MZ SR, VÚC a jadrové mestá, obce, MVO, a najmä mládežnícke organizácie zamerané na systematickú prácu s mládežou, oblasť práce s mládežou, dobrovoľníctva, informačných a poradenských služieb a v oblasti aktuálnych priorít mladých ľudí.

5. Alternatívne riešenia

Aké alternatívne riešenia vedúce k stanovenému cieľu boli identifikované a posudzované pre riešenie definovaného problému? Zdroje EŠIF a ďalšie zdroje EÚ.

Nulový variant - uveďte dôsledky, ku ktorým by došlo v prípade nevykonania úprav v predkladanom materiáli a alternatívne riešenia/spôsoby dosiahnutia cieľov uvedených v bode 3.

Realizovanie iba aktivít bez ďalšieho navýšenia rozpočtu.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?

☐ Áno

☒ Nie

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

7. Transpozícia práva EÚ

Nie je

8. Preskúmanie účelnosti

Plnenie cieľov a indikátorov bude odpočítované a vyhodnocované na pravidelnej dvojročnej báze. V polovici obdobia implementácie Stratégie prebehne jej hĺbkové zhodnotenie, v rámci ktorého bude možné zrevidovať jednotlivé úlohy, príp. navrhnúť nové úlohy vyplývajúce z aktuálnej situácie a potrieb. Okrem toho bude pripravený aj komplexný analytický dokument Správa o mládeži, ktorý poskytne detailný pohľad na jednotlivé strategické oblasti. Týmto postupmi bude možné pravidelne skúmať účelnosť predloženej stratégie.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

9. Vybrané vplyvy materiálu				
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne	
	☐ Áno	☐ Nie	☒ Čiastočne	
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne	
	☐ Áno		☐ Nie	
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	

10. Poznámky

11. Kontakt na spracovateľa

PhDr. Peter Papšo, PhD., ÚNVM, SSŠ, MŠVVaŠ SR
peter.papso@minedu.sk tel:02/59374255

12. Zdroje

Komunikácia a vyžiadanie podkladov od ministerstiev v procese tvorby stratégie, ako aj doložky vplyvov. Finančné alokácie ministerstiev sú použité v doložke bez ďalšej intervencie zo strany ministerstva školstva.

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 222/2021

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné ☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie ☒ Nesúhlasné

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

Pripomienky a odporúčania k doložke vybraných vplyvov:

Je potrebné, aby predkladateľ preformuloval znenie bodu 2. Definovanie problému, pretože uvedené znenie nie je v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov, s časťou II: Obsahové požiadavky doložky. Podľa jednotnej metodiky má predkladateľ v tejto časti uviesť základné problémy, na ktoré materiál reaguje, popísať príčiny problémov a kvantifikovať ich rozsah v prípade, ak disponuje potrebnými údajmi. Komisia podotýka, že predkladateľ vo vlastnom materiáli pri opise východísk k jednotlivým cieľom použil viacero údajov a štatistík, ktoré sa vecne hodia na popis a kvantifikáciu problémov spojených s mládežou.

Naše vyhodnotenie: Túto pripomienku sme akceptovali a v Doložke vybraných vplyvov sme znenie bodu 2 preformulovali v zmysle uvedenej pripomienky.

V predloženej doložke vybraných vplyvov je potrebné uviesť povinné informácie v bode 8. Preskúmanie účelnosti.

Naše vyhodnotenie: Túto pripomienku sme akceptovali a v Doložke vybraných vplyvov sme doplnili potrebné informácie.

Pripomienky a odporúčania k vplyvom na rozpočet verejnej správy:

V analýze vplyvov je v tabuľke č. 1 uvedený vplyv v sume 25 000 eur každoročne na Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, pričom je subjekt uvedený ako kapitola ŠR, čo žiada Komisia upraviť a sumu začleniť k príslušnej kapitole ŠR.

Naše vyhodnotenie: Túto požiadavku sme akceptovali a uvedenú sumu sme začlenili k príslušnej kapitole ŠR.

Zároveň Komisia žiada jednoznačnejšie precizovať, ktoré z uvedených opatrení vo vlastnom materiáli nie sú rozpočtovo kryté, nakoľko sa pri niektorých opatreniach uvádza „ŠR bez potreby navýšenia“ a pri niektorých len „zdroj ŠR“. Zdroj ŠR sa však uvádza aj pri niektorých opatreniach, ktoré sú podľa analýzy vplyvov rozpočtovo kryté (napr. v gestorstve MZ SR alebo MK SR). Taktiež je sumy v analýze vplyvov potrebné bližšie špecifikovať, nakoľko nie je zjavné, čo všetko je v nich zahrnuté.

Naše vyhodnotenie: Túto požiadavku sme akceptovali a v analýze finančných vplyvov sme predmetné sumy bližšie a podrobnejšie špecifikovali.

Taktiež nie je zjavné z akých operačných programov bude Stratégia financovaná, resp. či EÚ zdroje a spolufinancovanie budú čerpané len v rámci programového obdobia 2021 – 2027 alebo aj v rámci programového obdobia 2014 -2020. Z tohto dôvodu žiada Komisia konkretizovať operačné programy, z ktorých bude materiál financovaný.

Naše vyhodnotenie: Túto požiadavku sme neakceptovali, nakoľko v pôvodnom materiáli sme to mali spracované po konkrétnych operačných programoch a ich cieľoch, no v rámci VPK bola vznesená zo strany sekcie štrukturálnych fondov EÚ pripomienka, aby bol v materiáli uvedený ako zdroj financovania len EŠIF bez takejto konkretizácie.

V tabuľke č. 1 analýzy vplyvov sú uvádzané sumy aj v riadku Iné ako rozpočtové zdroje. Nakoľko sa jedná o zdroje EÚ, Komisia žiada predmetné sumy uvádzať v časti Financovanie zabezpečené v rozpočte.

Naše vyhodnotenie: Pripomienka bola akceptovaná a zapracovaná.

V analýze vplyvov žiada Komisia kvantifikáciu vplyvu na mzdové výdavky v tabuľke č. 1 zosúladiť s kvantifikáciou mzdových výdavkov v príslušných tabuľkách č. 5.

Naše vyhodnotenie: Táto požiadavka bola akceptovaná a do materiálu zapracovaná podľa požiadaviek komisie.

Všetky vplyvy vyplývajúce z materiálu žiada Komisia zabezpečiť v rámci schválených limitov dotknutých subjektov verejnej správy na príslušný rozpočtový rok, bez dodatočných požiadaviek na štátny rozpočet. V nadväznosti na uvedené je potrebné upraviť doložku vybraných vplyvov a analýzu vplyvov tak, aby z nich nevyplýval rozpočtovo nekrytý vplyv a vypustiť z návrhu uznesenia vlády SR úlohu B.2. pre podpredsedu vlády a ministra financií.

Naše vyhodnotenie: Túto požiadavku sme neakceptovali, nakoľko finančné zdroje pre oblasť mládeže je potrebné, s cieľom zabezpečenia kvalitnej a európskeho štandardu sa približujúcej práce s mládežou v Slovenskej

republike, každoročne navýšiť o uvedenú sumu, čo sa v konečnom dôsledku realizovalo aj v tomto roku, nakoľko vznikla potreba dofinancovania práce s mládežou.

Poznámka zo Stanoviska komisie: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok. Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu.

Naše vyhodnotenie: Na základe vyššie uvedenej poznámky sme sa snažili v čo najväčšej miere zapracovať pripomienky a požiadavky Komisie a napriek nesúhlasnému stanovisku Komisie k pôvodnému materiálu, upravený materiál predkladáme na MPK. Schválenie Stratégie Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028 považujeme za veľmi dôležitý krok k zabezpečeniu kvality práce s mládežou v nasledujúcom období.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č.
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: